

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Тотко Стоянов

член на научното жури

за преценка на качествата на научно-изследователската продукция
и професионалната дейност

на гл. ас. д-р Христо Димитров Попов

по конкурс за заемането на академичната длъжност „доцент“

по шифър 05.03.12 археология (специалност 2.2), ДВ бр.83/25.10.2011 г.

за нуждите на Секция „Тракийска археология“ при НАИМ-БАН

Документите представени от кандидата Христо Димитров Попов отговарят на изискванията по член 19 от ЗРАСРБ и Правилника на НАИМ-БАН за приложението на закона. От представените документи и информация се вижда, че са изпълнени всички изисквания на Чл. 19. (1) от Правилника, в съответствие с условията по чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ.

Познавам гл. ас. д-р Христо Димитров Попов още от годините на следването му в Исторически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Белег за неговите амбиции за една задълбочена професионална подготовка е фактът, че той успешно звърши едновременно специализациите по Стара история и по Археология. Темата на дипломната му работа, а след това и на докторската му дисертация и много от научните му публикации илюстрират многостранните и широки интереси на кандидата в двете научни направления.

Кандидатът е автор на впечатляващ брой публикации (73 с тези под печат). Преди да пристъпя към анализ на тази продукция по теми и проблеми, бих изтъкнал, че всички публикации на автора се отличават с един прецизен професионален език и впечатляваща осведоменост и изчерпателност в съответната проблематика, аргументираност и коректност в анализа и синтеза. За пример бих дал № 17 от списъка на публикациите, където една „случайна“ и не особено представителна на пръв поглед находка е станала обект на една перфектна публикация от гледна точка на анализ на артефакта, на поставянето му в локален и ареален контекст, при използването на възможната литература, със задължителната критичност и аргументация.

В изследователската работа на гл. ас. д-р Христо Попов могат да се определят две основни направления. Първото е свързано с развитието компетенциите на кандидата при подготовката на докторската му дисертация и нейната навременна публикация, а именно проучвания в областта на селищната археология, на отделни компоненти като пътна система и комуникации (№ 3, 5, 8, 15), жилищно строителство

(№ 35, 37, 38), строителни материали (№ 7, 10, 16, 34) . В продукцията му след 2002 г. някои работи са продължение на интересите към теми и проблеми от темата на дисертацията с търсене на нови акценти или ареални контексти, в публикации които представят и извън България достиженията в този важен за селищната археология на Северните Балкани труд (№ 11-12, 14). Бих посочил като илюстрация на актуализация на достигнати вече резултати по отношение на ключови обекти, в светлината на новите им проучвания и в контекста на нови данни и идеи в целия ареал № 32. На примера на актуалното състояние на проучванията и интерпретация на селището на хълма Кракра сме провокирани да осмислим или преосмислим основни наблюдения, тези и хипотези за селищния модел или модели в цялата Северобалканска област от класическата до късноленистическата епоха.

Като цяло кръгът на интересите (и приносите) на кандидата се разшириха (в пряка връзка и с предприети теренни проучвания) към изследване на основни белези и характеристиките на селищната система през къснобронзовата и ранножелязната епохи в района на Източните Родопи. Изпъкват проучванията при Куш кая. Освен годишните съобщения (28, 35, 37), авторът представи и публикации, обобщаващи достигнатото към даден момент и акцентиращи на конкретни характеристики – например керамичната продукция в селището (№ 21, 58).

Във връзка с нови редовни или спасителни проучвания, авторът даде своя принос за представянето и интерпретацията на селищни обекти от ранножелязната епоха в Северна България (Трапезица) и Карнобатско (50, 57). Участието в теренни обхождания и спасителни разкопки провокираха публикации на автора, които разширяват наблюденията му по въпроса за агломерациите от селски тип, контюнунитета с римската епоха и ранното средновековие.

Специализацията на Христо Попов по археометалургия в университета в Мюнстер, Германия като Хумболтов стипендиант през 2002-2003 г. беляза нов етап в изследователския му профил. Критичният поглед към незадоволителното състояние на изследванията в областта на археометалургията (срв. публикация № 13) беше последван от серия от теренни обхождания в района на Източните Родопи за регистрация на рудници и следи от рудни и металургични дейности. Това бе последвано от иницирането и осъществяване на проучване на конкретни селищни обекти (Куш кая, вж по-горе) и структури в такива райони и особено значимият проект за изследване на данните за древен златодобив при хълма Ада тепе край Крумовград. Не по-маловажно е, че всичко това е съпътствано от съвременни публикации с

предварителен (22-23, 26, 29, 42, 44, 59, 61) и обобщаващ характер (30-31, 39-40, 54-56, 72-73), някои от тях в реномирани международни издания или представени на специализирани международни форуми. Към това следва да се добавят и сериите лекции (2008-2012 г.) в редица университети в Германия, Римско-германската комисия (Франкфурт) и виенския университет, които да популяризират тези изследвания извън България. Бих казал, че без преувеличение, благодарение на неговите усилия и немските партньори в тези проекти, се поставиха сериозни основи за развитието на този специфичен раздел от археологията у нас на ново ниво, с обещаващи перспективи.

Христо Попов работи на постоянен трудов договор в НАИМ-БАН от 11 години. За този период той се утвърди като един от изявените и динамично развиващи се изследователи в областта на тракийската археология.

Бих изтъкнал диалогичността на кандидата, което рефлектира в инициативите за проекти и съвместни публикации на етапите и резултатите от изпълнението на съответните проекти, което проличава ясно от съответните справки. Впечатляваща работоспособност и коректност той демонстрира и в периода от 2000 до 2006 г., когато изпълняваше последователно длъжностите секретар на тракийската секция, зам. научен секретар и и.д. научен секретар на НАИМ-БАН. В този период той беше и хоноруван асистент по стара истори в ИФ на СУ и по археология в НБУ.

Кандидатът е съредактор на четири сборника с научни публикации в чест на именити български археолози, един сборник с интердисциплинарни изследвания и главен редактор на две от изданията на „Археологически изследвания и разкопки“, единият от които е първият в новия му формат (2007 г.), за който е и автор на концепцията. Към това следва да се добави участието му в редколегията на Известията на Археологическия институт (2004-7 г.) и редколегията на сп. Археология (от 2011 г.).

Всичко изложено дотук ми дава основания убедено да предложа на уважаемото жури да присъди на кандидата гл. ас. д-р Христо Димитров Попов академичната длъжност „доцент“.

05.03.2012 г.

София

Подпис:

доц. д-р Тотко Стоянов